

Handlingsplan for arbeid med rus og psykisk helse i Bydel Gamle Oslo (2022 – 2025)

1. Hvorfor har vi denne handlingsplanen?

Bystyret har vedtatt en [strategi for rusfeltet](#) og en [strategi for psykisk helse](#). Bydel Gamle Oslo har valgt en felles handlingsplan for arbeidet med rus- og psykisk helse.

Planen bygger på bydelens strategiske plan, [«Sammen om løsninger»](#), og er i tråd med Oslo kommunes strategiske plan for psykisk helse, videre omtalt som «En psykt bra by», og strategisk plan for rusfeltet. Tiltakene i handlingsplanen for psykisk helse- og rusarbeid skal bygge opp under bydelens fire strategiske prioriteringer:

- Arbeid og aktivitet
- Forebygging og tidligere innsats
- Helhetlige og tilgjengelige tjenester
- Gjensidige og robuste partnerskap

Disse strategiske prioriteringene skal prege alle våre tjenester knyttet til arbeid med rus- og psykiske helseutfordringer. Dette skal sikre at vi tar riktige veivalg og gjør riktige ting til beste for våre innbyggere.

Handlingsplanen har som mål å synliggjøre tiltak som skal igangsettes i handlingsplanens periode, basert på identifiserte utviklings- og forbedringsområder. Handlingsplanen beskriver hvordan bydelen vil jobbe helhetlig og tverrfaglig, med særlig vekt på tidlig innsats, forebygging og økt livskvalitet, samt bo- og nærmiljøarbeid.

Handlingsplanen vil følges opp på ledernivå årlig, for å vurdere fremdrift for tiltakene samt sikre videreutvikling av samarbeidet mellom avdelingene.

2. Utviklingsområder innen rus og psykisk helseutfordringer i Bydel Gamle Oslo

Bydelen skal legge til rette for at alle innbyggerne er i arbeid, aktivitet eller utdanning. Alle tjenestene i bydelen skal prioritere tiltak som bidrar til at innbyggerne kommer i arbeid og i meningsfulle aktiviteter. Vi skal stimulere til at alle innbyggere kan være aktive deltagere i samfunnet, og samarbeide med lokale aktører og partnere som skaper aktivitet.

Bydelen skal utvikle forebyggende tjenester som bidrar til å fremme livsmestring.

Bydelen har et særskilt ansvar for å ivareta at utsatte grupper involveres. Vi skal legge til rette for at innbyggerne og andre relevante aktører tar en aktiv rolle i utviklingen av egne nabolag. Vi skal sørge for at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får informasjon om - og bidrar i utvikling av tilbud.

Bydelen skal prioritere tiltak som kan bedre situasjonen for innbyggere med de største utfordringene; det skal være lett å få hjelp uten vedtak før utfordringene blir større. Vi skal prioritere felles innsats hos familier og i områder der behovet er størst. Vi skal prioritere tiltak som bidrar til at innbyggerne mestrer å bo i egne hjem så lenge som mulig. Vi skal jobbe målrettet med å få redusert utgiftene til kjøp av institusjonsplasser, og dreie innsatsen til oppbygging av lokale tilbud og tjenester.

Innbyggerne skal oppleve at det er lett å komme i kontakt med bydelen for å få hjelp. Vi skal sørge for at informasjon om tjenestene og tilbud er lett å finne og forstå. Vi skal være pådriver for utvikling av brukervennlige digitale informasjons- og kommunikasjonskanaler. Vi skal utforske og ta i bruk digitale verktøy som forenkler samarbeid, og være pådriver for deling av data for å sikre mer helhetlige tjenester. Vi skal systematisk innhente tilbakemeldinger fra brukerne

for å få nødvendig kunnskap om effektene av tiltak, og bidra til mer treffsikre tilbud. Innbyggere med rus- og/eller psykisk helseutfordringer skal oppleve at tjenestene samhandler og gir et helhetlig tilbud.

Bydelen skal involvere innbyggere og andre aktører mens løsningene utformes. Vi skal søke samarbeid med aktører i alle sektorer, og skape gode partnerrelasjoner. Vi skal legge til rette for gjensidige og robuste partnerskap, og en mangfoldig frivillighet.

3. Hva skal vi prioritere og hva skal vi få til, frem mot 2025?

I tabellen under vises alle tiltak bydelen skal gjennomføre i handlingsplanens periode, 2022 - 2025.

	Tiltak og tiltaksbeskrivelse (handlingsplanens periode) Hva skal vi gjøre?	Tilhørende strategisk prioritering	Hovedansvarlige (avdelingsnivå)
1	Innbyggerne har én fysisk vei inn til bydelshuset hvor de møter helhetlige og sammenhengende tjenester uavhengig av organisering.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger
2	Kartlegge tjenestemottakernes tidligere arbeidserfaring, ønsker og mål om nåværende og framtidig arbeid/utdanning/familiesituasjon/økonomi/bolig. Innbyggere med rus- og eller psykiske helseutfordringer	Arbeid og aktivitet	NAV Avdeling Mestring og Helse

	skal på lik linje med andre tilbys aktiviserings- og opplæringstiltak som fremmer overgang til arbeid.		
3	Lage en oversikt over aktivitetstilbud som finnes i bydelen , inkludert publisering på helseveiviseren.	Arbeid og aktivitet	Avdeling Mestring og Helse
4	Utarbeide boplan/boligkarriereplan til alle som har plass i Velferdsetatens institusjoner. En boplan vil bidra som en «motivator» for å komme i arbeid eller oppnå annen inntektssikring.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester Arbeid og aktivitet	Avdeling Mestring og helse
5	Øke bruken av startlån som virkemiddel for innbyggere med rus- og/eller psykisk helseutfordringer.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og helse, NAV
6	Aktivitetssenteret 31b skal utvikle og etablere deltakerpanel (brukermedvirkning og utvikling), samt bli en synlig bidragsyter i arbeidet med områdeløftssatsningen.	Arbeid og aktivitet	Avdeling Mestring og helse
7	Iverksette tiltak for å øke ansattes kompetanse på somatisk helse til målgruppen, slik at vi bedre kan ivareta brukere med sammensatte behov.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og helse

8	Etablere brukerråd i Helsetjenesten i Oslo fengsel for å sikre brukermedvirkning i utvikling av tjenestetilbudet.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og helse
9	Alle brukere av NAV skal ha sin egen digitale aktivitetsplan med muligheter for dialog digitalt og personlig med sin faste oppfølgingsveileder. Aktivitetsplanen sikrer medvirkning og eierskap til alle tiltak og tjenester fra NAV.	Arbeid og aktivitet	NAV, Avdeling Mestring og Helse
10	Teste verktøyet digital tavle for å sikre bedre flyt mellom tjenestene, og at tjenestemottagere får riktige tjenester til riktig tid.	Arbeid og aktivitet	Avdeling Mestring og Helse
11	Tiltakene i Oslostandardene gjennomføres Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom Oslostandard for pårørendesamarbeid Oslostandard for rusfaglig arbeid	Arbeid og aktivitet Forebygging og tidlig innsats Gjensidige og robuste partnerskap Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger

	Oslostandard for tjenester i hjemmet Oslostandard for booppfølging (ikke kommet enda) Oslostandard for bomiljøarbeid (ikke kommet enda)		
12	Internettassistert selvhjelpsverktøy innen psykisk helse og rus som Assistert selvhjelp.no og trigga.no tilbys alle innbyggere som kan nyttiggjøre seg av programmene.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Mestring og Helse
13	Alle tjenestemottagere med rusutfordringer kartlegges i forbindelse med byrådets livskvalitetsmåling.	Arbeid og aktivitet	Avdeling Mestring og Helse
14	UngJobb tilbyr sommer- og deltidsjobber til 600 ungdom mellom 13-23 år, hvor ett delmål er å forebygge rus og kriminalitet gjennom at utsatte ungdommer får jobbmuligheter.	Arbeid og aktivitet Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn
15	Invitere ideelle aktører som arbeider med jobbmestringstiltak til et samarbeid med NAV og Enhet mestring psykisk helse og rus. Målet er å tilrettelegge for, og fremskaffe arbeidsoppgaver og aktiviteter, til personer med rus- og psykisk helseutfordringer.	Arbeid og aktivitet	NAV, Avdeling Mestring og Helse

	NAV og bydel vil sammen avklare om statlige og/eller kommunale tiltaksplasser kan tilrettelegges til innbyggere med aktiv rus og/eller psykisk helseutfordringer. NAV og bydel vil utrede muligheten for å utvikle et jobbtilbud for målgruppa lignende Ungjobb. NAV og Enhet mestring psykisk helse og rus vil forbedre samarbeidet rundt arbeidsrettet rask psykisk helsehjelp.		
16	Bygge relasjoner og skape trivsel i byrom og nabolag , gjennom prosjektet «Nabolagskontakt». Prosjektet er dialogbasert og har som mål å øke tilstedeværelse av trygge voksne, og dempe konflikter i nabolaget.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn
17	Iverksette boligosiale og fysiske tiltak i utvalgte gårder/nabolag med private eiere, gjennom prosjektet "Trivelig nabolag".	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn
18	Frisklivssentralen skal sammen med Enhet mestring psykisk helse og rus etablere mestringskurset Hverdagsglede.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Mestring og Helse

19	Etablere gruppetilbud for ungdom på UngArena med sårbart temperament med ekstremvarianter, og/eller dominerende under-/overaktivering.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Oppvekst
20	Teste ut en tverrfaglig samarbeidsmodell for å gi helhetlig oppfølging av levekårsutsatte familier, gjennom prosjektet Familien i fokus.	Arbeid og aktivitet Forebygging og tidlig innsats Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger
21	Oslohjelpa skal gi hjelp til barn og deres familier ut i fra familiens hjelpebehov, med fokus på medvirkning og ressursmobilisering. Oslohjelpa skal utvides fra 4 utvalgte barnehager til alle barn og deres familier i mellom 0 og 18 år.	Forebygging og tidlig innsats Helhetlig og tilgjengelige tjenester	Avdeling Oppvekst
22	Etablere tjenestetilbudet FACT for eldre (+65) for å bedre kunne legge til rette for god mestring og livskvalitet for målgruppen.	Helhetlig og tilgjengelige tjenester	Avdeling mestring og helse.
23	Implementere pakkeforløp for kartlegging og utredning av psykisk helse og rus hos barn og unge i barnevernet.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling oppvekst

24	Undervise om rus og avhengighet for foreldre på foreldrekvelder. Ruskonsulent ung skal ha et økt fokus på kunnskapsløft for foreldre i bydelen.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn, Avdeling Oppvekst
25	Bistå i å utarbeide rusplan for hver enkelt skole.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn
26	Utprøving av et nytt tjenesteløp for særlig utsatt ungdom mellom 15 og 23 år , gjennom prosjektet "Felles innsats for utsatt ungdom". Prosjektets formål er at særlig utsatt ungdom møter helhetlige og sammenhengende tjenester som bidrar til å motvirke utenforskap og kriminalitet, og fremmer inkludering.	Forebygging og tidlig innsats Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling for innovasjon og utvikling
27	Kompetanseheving om barndomsbelastninger (gjenkjenne og respondere) og bevisstgjøring av barn og familiers rettigheter gjennom prosjektet "Økt livsmestring".	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Oppvekst
28	Følge opp institusjonene på rammeavtale i henhold til fellesskriv 3/2021 - Om oppfølging av personer fra institusjon til bolig (vedlegg 1).	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og Helse

29	Evaluerer RusFACT Oslo Sentrum og Fact-Ung for å avgjøre om utprøvingene skal gå fra prosjekt til drift.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og Helse
30	Redusere utgiftene til kjøp av institusjonsplasser , og dreie innsatsen til oppbygging av lokale tilbud og tjenester. Målet er å bosette personer med rusutfordringer i egen bolig, tilby tjenester i nærmiljøet og tilbud som understøtter folks ressurser og egeninnsats.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og Helse
31	Utvikle en forretningsmodell og organisasjonsstruktur for bydelens boligsosiale arbeid , gjennom prosjektet "Brukernært boligsosialt arbeid". Dette skal blant bidra til at vi kan bosette flere personer med rusutfordringer og/eller psykiske helseutfordringer i egen bolig med et helhetlig tilbud tilpasset den enkeltes behov.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og Helse i samarbeid med de andre fagavdelingene
32	Utarbeide ett eller flere konsepter til bolig for personer med sammensatte rus- og helseutfordringer , gjennom "ROP-bolig-prosjektet". Dette innebærer å se på hva slags type bolig som kan etableres i bydelen, hvordan den kan etableres, samt planlegge gjennomføring av dette.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Avdeling Mestring og Helse

33	Videreutvikle partnerskapsavtaler med organisasjoner og frivillige aktører , i tråd med bydelens strategi for frivillighet.	Gjensidige og robuste partnerskap	Avdeling Mestring og Helse Avdeling Lokalsamfunn
34	Ta initiativ til at bydelen blir en del av Sentrumssamarbeidet (mellom Politiet, Velferdsetatens uteseksjon, Fyrlyset og andre ideelle velferdsorganisasjoner, Legevakten/sosial ambulant vaktteneste, spesialisthelsetjenesten og ulike interesseorganisasjoner).	Gjensidige og robuste partnerskap	Avdeling Lokalsamfunn
35	Kurse bydelsmødre. Etter fullført opplæring går bydelsmødre ut som synlige og trygge brobyggere i lokalsamfunnet.	Forebygging og tidlig innsats Gjensidige og robuste partnerskap	Avdeling Lokalsamfunn
36	Rådgivende enhet for russaker etableres og implementeres i tråd med sentrale føringer.	Forebygging og tidlig innsats	Bydel Gamle Oslo
37	Utprøve selvmordsforebyggende samhandlingsprosjekt med Lovisenberg DPS.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Mestring og Helse
38	Styrke forankring og bruk av individuell plan.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger

39	Avdeling Lokalsamfunn inviterer Avdeling Mestring og helse til et samarbeid med Kampen Økologiske Barnebondegård, for å finne mulige felles arenaer for økt livsmestring for målgruppen.	Forebygging og tidlig innsats	Avdeling Lokalsamfunn og Avdeling Mestring og helse
40	Anskaffe og implementere tilbakemeldingsverktøy i aktuelle tjenester i bydelen.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger
41	Benytte eksisterende kompetanse på tvers av avdelinger og fagfelt som bidrar til forskning, innovasjon og tjenesteutvikling.	Helhetlige og tilgjengelige tjenester	Samtlige avdelinger

Kilder/grunnlagsdokumentasjon

- [Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2022, BGO](#)
- [Byrådets strategiske plan for rusfeltet i Oslo](#)
- [En psykt bra by – strategi for psykisk helse i Oslo](#)
- [Frivillighetsmeldingen for Bydel Gamle Oslo 2021-2023](#)
- [Trygge nabolag og tiltak i rusmiljøene, saksfremlegg BU Bydel Gamle Oslo](#)
 - Vedlegg 4. [Rusmiljøer og byrom i Bydel Gamle Oslo: status- utviklingstrekk](#) Oversiktsnotat BGO, mars 2022 (funnet i ACOS Websak)
- [Strategisk plan 2022 – 2025 Bydel Gamle Oslo](#)
- [Virksomhetsstrategier for avdelingene i BGO](#)

- Oslostandardene:
 - [Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene](#)
 - [Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom](#)
 - [Oslostandard for pårørendesamarbeid](#)
 - [Oslostandard for rusfaglig arbeid](#)
 - [Oslostandard for tjenester i hjemmet](#)
 - Oslostandard for booppfølging (ikke kommet enda)
 - Oslostandard for bomiljøarbeid (ikke kommet enda)
- [Matrise for ROP](#)
- [SaLTo handlingsprogram 2021](#)
- [Programplan for Områdeløft Bydel Gamle Oslo 2022](#)